

Dobrodelnost.

Med vsem plemenitim veseljem človeškega življenja ni ničesar lepšega in sladkejšega, kakor zavest, da smo storiili svojemu bližnjemu kaj dobrega. -- Srečen in zavidanja vreden je oni človek, kateremu so dana za to sredstva in prilike.

Ni samo denar in blago, ki omogočata dobrodelnost. Tudi z dobrim nasvetom in ljubeznjivim opominom, priprošnjo, voljno uslužnostjo in pomočjo ali drugim se lahko stori mnogo dobrega. -- Saj so ravno to najzaslužnejša dobra dela, ker se ne opirajo samo na dobro voljo, ampak v prvi vrsti na lastno delo in trud darovatelja.

Če si tako srečna, da si lahko izkazala svojemu bližnjemu kako dobroto, ne zmanjšuj nje vrednosti s tem, da jo oponašaš in precenjuješ. In če si kako dobroto prejela, ne pokaži se je nevredna z grdo nehvaležnostjo.

Tiha dobra dela so kakor nevidne ali večno lepo dišeče cvetke, kakor lepe zvezde, ki nikdar ne zatonejo.

Kdor da hitro, da dvojno mero.

Kjer je pomoč potrebna, beseda ne zaleže.

Dobra dela so kapital, ki nosi obilne obresti.

Dajati miloščino, ne obuboža nikogar.

Koline.

Predpriprave za koline se morajo izvršiti dobro premišljeno, pravočasno in pazljivo, da gre delo potem hitro izpod rok in se ne zapravlja čas po nepotrebnem.

1. Teden dni pred kolinami se pregledajo in zamočijo kadi za nasoljenje mesa in hanja za kropanje (barenca). Po potrebi se popravijo, nato pa se mešne kadi temeljito očistijo s soda-vodo in krtačo ter večkrat izplaknejo s čisto vodo, tako da so povsem v redu za dan kolin.

2. Priskrbeti je treba zadostno množino smole ter potrebne špile.

3. Nakupiti in pripraviti je potrebne začimbe: dovolj soli, celi ter zmleti poper, brinjevo zrnje, soliter za meso in za mesne klobase, malo galuna za čiščenje črev, zmleti cimet, gvirc, timijan, majoran, česenj, čebulo, kašo ali riž za klobase, lavorjevo listje in limono za tančično pečenko.

4. Dan pred kolinami se poskrbi za brušenje nožev in sekirice, pripravi stroj za rezanje mesa in špeha, brizga za klobase, nekaj čistih krp ter razna posoda, škafi, skleda in lonci. Že zvečer se napolni kotel z vodo, da se ni treba s tem motiti jutraj.

5. Na dan kolin se zgodaj zjutraj zakuri pod kotel, da je krop pravočasno pri roki. Vse za klanje potrebno mora biti na svojem mestu: barenca, smola, lestva, verige, nekaj starih ostrih žlic za strganje dlake, dalje skleda za kri in kuhališnica za mešanje krvi, škafi za vodo in če ni vodovod ali vodnjak v bližini, dovolj čiste vode.

6. V določenem prostoru mora biti predvsem dovolj velika, močna in snazna miza, nadalje vso potrebno orodje in posodje. Ne pozabite čiste krpe ter posebno posodo za umivanje rok z brisačo, ker snažnost je pri kolinah na prvem mestu!

Krvavice.

Ajdova kaša ali riž se skuha ali ne premehko.

Svinjske pljuče, sree in spodnji del glave kuhaj v primerno slani vodi tako dolgo, da je meso mehko in se dajo kosti lepo izločiti. Še mlačno meso zreži s strojem prav drobno (vzemi ploščo z najmanjšimi luknjicami), ali zreži in sekaj z nožem na deski istotako fino. Približno 4 srednje debele čebule olup in zreži s strojem ali sekaj na deski tako drobno kakor meso, nato pa prepraži to seklano čebulo na sladki masti (notranja mast ali sala); vendar pa čebula ne sme zarumeneti. V dovolj veliki skledi ali loncu zmešaj sedaj kuhan mlačen riž ali kašo (lahko daš tudi vsakega polovico), seklano meso in prepraženo čebulo, dodaj zmletoga popra, cimet, gvirc, majoranove pleve (suh zdrobljen majoran) ter toliko čez redko sito precejene krvi, da nastane srednje gosta zmes. Kdor nima rad veliko krvi, naj doda nekaj mastne mesne juhe od pljuč in glave. Za poskušnjo prepraži par žlic te zmesi na nekoliko masti v kozici in če meniš da je potrebno, dodaj kar manjka, sol ali drugo začimbo.

Nato napravi klobase ter jih kuhaj prav počasi še pol do tričetrt ure v plitvi posodi, kjer jih lažje poloviš iz juhe kakor iz visokega lonca. Previdno zabodi vsako klobaso s špilo in če priteče iz luknjice čist nekrvav sok, je klobasa kuhana. Popolnoma shlagene speči v peči, da postanejo lepo krhke.

Za srednje velikega prašiča se računa 2 kg riža ali prilično 3 litre kaše.

Priprostejši in cenejši način priprave krvavic:

Vzemi samo del mesa ali pa meso izpusti popolnoma. V tem slučaju je treba vzeti nekaj več masti z ovcirki vred ker so klobase sicer zelo puste.

Žemljeva potica.

Iz pol litra moke in malo mleka ter soli zgneti prav gladko testo kakor za štrukelj, ter pusti pokritega počivati vsaj pol ure na toplem.

Razreži z ostrim nožem deset svežih žemelj (po 50 par komad) po dolgem, vsako na 6-8 enakih, pol prsta debelih kosov. Polij v skledi te rezine z mlačnim mlekom tako da so mehke, vendar morajo ostati cele. Razvalaj in raztegni testo tako kakor za štrukelj, položi ga v z mastjo namazani glinasti model za potice, ali v primerno visoko pekvo tako, da je notranjost posode pokrita s testom in da visi še nekaj testa preko robov posode. Na dno naloži sedaj eno vrsto namočenih žemeljnih rezin eno tik druge, polij s smetanovo polivko, potrosi čez to pest rozin ali vinskih jagod (vamperlov), nato naloži zopet žemlje, polij s polivko itd., dokler imaš kaj. Nazadnje polij s smetanovo polivko, pokrij s testom od vseh

strani, povrh pa pomaži z mastjo ali maslom. Pusti sedaj vse skupaj vsaj pol ure stati, da se polivka vleže med žemlje, ter speci potico v peči lepo zlatorumeno.

Smetanova polivka.

V en liter drobne mastne smetane primešaj 4 jajca, eno malo kavino žličko zmletoga cimta, 5 velikih žlic sladkorne sipe ter prašek soli. Če je smetana pusta, primešaj nekaj žlic raztopljenega surovega ali kuhanega masla.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg, dne 27. decembra 1930 so pripeljali špeharji na 53 vozeh 134 komadov zaklanih svinj, kmetje en voz krompirja in štiri slame. Svinjsko meso je bilo po 10 do 24 Din, špeh po 15 do 18, krompir 0.75 do 1.50, slama 55 do 60 Din. Čebula 2.50, zelje 0.50 do 1.50 Din. Pšenica 2, ječmen 1.75, oves 1.50, koruza 2, ajda 1.50, ajdovo pšeno 4.50 do 5, proso 2.50, fižol 2.50 do 3 Din. Kokoš 30 do 40, piščanci 30 do 65, raca 30 do 40, gos 60 do 80, puran 50 do 100 Din. Česen 16, kislo zelje 4, kisla repa 2 Din. Jabolka 3.5 do 8, suhe slive 10 do 12 Din. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 36, jajca 1.25 do 1.75, med 14 do 18 Din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 18 konjev, 14 bikov, 91 volov, 248 krav in 14 telet; skupaj 385 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu, dne 23. decembra 1930 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 8 do 9.50; poldebeli voli od Din 7 do 7; plemenski voli od Din 5 do 6.75; biki za klanje od Din 5.50 do 6; klavne krave debele od Din 6 do 6.50; plemenske krave od Din 4.50 do 5.50; krave za klobasarje od Din 2.75 do 3; mlada živina od Din 7.50 do 9; teleta Din 9. Prođanih je bilo 160 komadov, od teh za izvoz v Italijo 16 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od Din 18 do 20; volovsko meso II. vrste 1 kg od Din 16 do 18; meso od bikov, krav in telic 1 kg od Din 10 do 14; telečje meso I. vrste 1 kg od Din 24 do 35; telečje meso II. vrste 1 kg od Din 15 do 20; svinjsko sveže meso 1 kg od Din 15 do 26.

*

Največja mesta in stavbe, najdaljše železnice in predori.

Največja mesta in stavbe.

Na celem svetu največje mesto je Newyork, ki šteje 9.3 milijonov prebivalcev.

Mest preko 1 milijon je v celem 37 in sicer v Evropi 16, Ameriki 12, Aziji 7, v Afriki ter v Avstraliji v vsaki po 1.

Newyork je pozidan na prostoru, ki meri 3200 kvadratnih kilometrov. Drugo glede prebivalstva največje mesto London s 7.8 milijoni zavzema 1600 kv. km. Paris s 4.8 milijoni je tretje največje mesto in zavzema komaj 480 kvad. km. Berlin s 4.2 milijoni je četrto in obsega 8774 kv. km.

Nadaljna večmilijonska mesta so: Čikago 3.7 milijonov, Buenos Aires v južni Ameriki 2.8, Filadelfija in Osaka vsako po 2.1 milijona. Moskva in Dunaj štejeta po 2 milijona. Kitajsko mesto Šanghaj že tudi ima več nego 2 milijona.

Mesta preko en milijon so: glavno mesto Japonske Tokio, severo-ameriški Boston, glavno mesto Brazilije Rio de Janeiro, Los Angeles, ameriško obmorsko mesto Detroit, Leningrad, Peking, Hamburg, Budimpešta in na Angleskem: Liverpool, Birmingham, Manchester, Glasgow, italijanski Neapolj, glavno mesto Poljske Varšava in grška prestolnica Atene. V Afriki ima edino Kairo nad 1 milijon in v Avstraliji le Sidney.

Najvišji stolp je še vedno Eifelov v Parizu s 300 m. Nadaljni najvišja radio oddajna stolpa v Nemčiji v Nacheimu 260 m in v Eihvese 250 m. Francoški oddajni stolp Assise ima 16 stolpov po 250 m višine.

Najvišji nebotičnik s 60 nadstropji in 236 višine je v Newyorku. Istotam gradijo sedaj Wolworth Building nebotičnik, ki bo visok 246 m s 75 nadstropji.

Najvišji dimnik 161 m višine poseda Newyork.

Stavb preko 100 m višine je na cellem svetu 50.

Najdaljše in najvišje železnice.

Najdaljša železnica bo preko Afrike. Segala bo od Kaire do Kapstadta 9500 km. Dograjenih je že 8000 km.

Sibirski železnica od Vladivostoka do Čeljabinska na Uralu je dolga 6550 km. Ako bi računali sibirsko železnico še preko Moskve, Berlina, Pariza do L. sabone na Portugalskem, bi znašala njena dolžina 13.500 km.

Severna Amerika se ponša s tremi najdaljšimi železniškimi zvezami: Newyork — Neworleans — Los Angeles: 6250 km. Naravnostna zveza Newyork — St. Francisco je dolga 5940 km.

V Kanadi meri proga Halifax — Vancouver 6073 km.

Orient-ekspres: Paris — Monakovo — Dunaj — Carigrad prevozi 3100 km.

Azijska proga Carigrad do Basre v Perzijskem zalivu znaša 2430 km.

Najdaljša železniška zveza v južni Ameriki je med mestoma Buenos Aires in Valparaiso 1420 km.

Najvišje železnice ima južna Amerika in sicer v Peru v višini 4880 m, torej 70 m višje nego je visok najvišji hrib v Evropi: Mont Blanc. Nadaljne najvišje železnice v južni Ameriki so še v državah Bolivija ter Čile.

V Evropi poseda najvišje železnice Švica. Švicarska železnica na Jungfrau 3161 m, na hrib Pilatus 2050 m, na Rigi 1750 m.

Severoameriške železnice ne presejajo višine 2462 m. Železnica preko Brennerja na Tirolskem je visoka 1367 m, Arlbergpredor 1311 m, Mont Cenis železnica 1296 m, Semering 896 m.

Najdaljši predori.

Najdaljši predori so v Alpah: Simplon 19.803 m, Gotthard 14.990 m, Lötschberg predor 14.536 m, Mont Cenis 13.636 m in Ricken tunel 8520 m. Na avstralski Novi Zelandiji je 7645 m dolgi predor. Severna Amerika poseda Hoosac predor 7645 m, južna Amerika Anden predor 7645 m. V Italiji je Giovi in Col di Tenda predor 8260 m in 8680 m. Predor skozi Karavanke med Koroško in Kranjsko ima 8016 m. Na Angleskem imajo najdaljši Severn predor 7250 m, ki pelje pod reko.

Ali ste že naročili lepi verski družinski list

Glasnik

presv. Srca Jezusovega,

ki je glasilo pobožnosti Srca Jezusovega, Srca Jezusovega posvečenih družin, Apostolstva molitve, Apostolstva mož in fantov, duhovnih vaj in jugoslovanskih misijonov D. J. v Bengaliji. Daje dragocena navodila za duhovno življenje. Vsako številko krasijo mnogo lepih slik. List je pisan za vse stanovce. Januarska številka ima tudi umetniško prilogo in priročen koledar.

Naroča se pri upravi »Glasnika«, Ljubljana, Zrinjskega cesta 9. Celoletna naročnina samo 15 Din (7 lir, 3 šilinge, pol dolarja).

Vsaka Srca Jezusovemu posvečena družina naj gotovo naroči »Glasnik«!

Razlaganje svetega pisma. Prigodek z italijanske ladje na poti v New York. Dva protestanska pastora sta se pričkala glede sv. pisma. In sicer o mestu, ki pravi: »Če ti tvoj bližnji da zaušnico, še drugo lice mu nastavi. Eden od pastorej zahteva, da se to mesto razloži dobesedno. In z vso silo zagovarja svoje. Drugi pa, ne bodi len, vstane in mu prisoli zaušnico. Pastor mu je pomolil še drugo lice, še drugo mu je dal. Takoj nato pa nadaljujeta z besedilom sv. pisma: »Po meri, ki jo drugemu meriš, bo tudi tebi odmerjeno.« Mahoma vstane prvi pastor in drugemu vrne gorki zaušnici. Mimoidoči se se ustavljali in spraševali kapitana, kaj neki imata moža. Kapitan pa je mirno odvrnil: »Sveto pismo razlagata drug drugemu.«

Iz Matejčevih nalog. Opis šolske sobe. Šolska soba nastane iz tintnikov, klopi, table, učitelja in palice. Skoraj vse je že staro in obrabljeno, samo palica ne; ta mora biti vedno nova. Kdor pride še bolj pozno v šolo kot učitelj, ta je največji lenuh in jih dobi po grbi. Na zemljevidu vise mesta in reke, da se jih učimo na pamet. Gospod učitelj je naredil s palico luknjo v obljudeno deželo. Z globusom naredi solnčni mrk. V šoli visi tudi toplomer; z njim se naredi poleti vročina. Učitelj gleda nanj tako dolgo, da kaže 20 stopinj; potem pa lahko gremo domov. Ob desetih je četrturtni odmor; takrat jemo pol ure kruh, če ga imamo. Šolski nadzornik nas vselej hvali, učitelj je pa le vesel, ko zopet odide.

Amerikanec se je vrnil domov ter se bahal v krčmi: »V Ameriki so tako visoka drevesa, da je treba 2 moža in 1 fant, ako hočete pogledati drevo do vrha. Prvi gre z očmi toliko časa kvišku, dokler ne omaga, od tam naprej prične gledati drugi in kar še ostane, pa pregleda do vrha fant!«

Januš Golec:

Guzaj.

I. POGLAVJE.

Pred poroto.

Obtožnica proti Francu Guzaju, samskemu natakarku pri Ani Klakočer na Dobrni, je bila prečitana. Predsednik okrožnega sodišča v Celju je uprašal obtoženca: »Franc Guzaj, priznate obe tatvini, katerih ste obdolženi?«

»Ne!« se je glasil odgovor.

»V svoj zagovor povejte porotnikom nekaj iz prošlosti vašega življenja. Kje ste bili pred prihodom na Dobrno? Kako je bilo sploh mogoče, da ste zabredli iz poprej neomačeževskega življenja v zločin, katerega vas dolži obtožnica?«

Pozvani je dvignil obtožne klopi, se po vojaško zravnal, se priklonil predsedniku in začel povsem mirno povest dosedanjega življenja:

»Sem sin majhnih posestnikov, pravzaprav kočarjev pri Sv. Primožu v župniji Sv. Jurja ob južni žel. Že kot šolarja me je dajal oče okrog po sosesčini za pastirja. Pozneje sem hodil z očetom ali materjo po dnini. Z vso nestrpnostjo sem pričakoval nabora, ki bi mi naj odprl vstop v vojaško življenje in v kak poklic, ker starši me niso bili dali nikamor v uk. Najiskrenejša želja se mi je izpolnila, postal sem vojak. Tri leta sem služil pri 87. polku in spravil do četovodje. Koj po odpustu od vojakov sem bil sprejet v orožniško šolo. Prideljen sem bil raznim žandarskim postajam po Dalmaciji. Kljub obljubam ter zagotovilom, da bom zamenjal vročo Dalmacijo s Štajersko, se je zgodilo baš nasprotno! Mesto v domovino, sem bil poslan v Bosno. Koj po premetitvi sem se zahvalil za orožniško službo in se vrnil domov. Bil sem uverjen, da bom dobil kako mirnejše mesto, nego je bilo težavno službovanje pri orožnikih. Na Dobrno sem prišel, ker imam tamkaj teto. V restavraciji hotela ali boljše povedano v — krčmi pri Klakočerci so

Lepe tiskovine

za trgovce, obrtnike, urade, kakor tudi večbarvne razglednice, barvotiske in druge v svojo stroko spadajoče tiskavice v latinici in cirilici

izvršuje

hitro, solidno in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila

v Mariboru

Koroška c. 6

Cekov. račun št. 10.603

Telefon interurb. št. 2113

